

**Громадська організація
«Вікімедіа Україна»**

вул. Мечникова, буд. 14/1, оф. 516,
м. Київ, Україна, 01133

Код ЄДРПОУ 36628786
Рахунок № 26004274482200
АТ «Укросіббанк», МФО 351005

Wikimedia Ukraine

14/1 Mechnykova St, of. 516,
Kyiv, Ukraine, 01133
<https://ua.wikimedia.org>
board@wikimediaukraine.org.ua
wm-ua@wikimedia.org
+380673437434

11.04.2016 №20160411/ВРУ
На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України
В. Б. Грайсману

*Щодо сприяння розділу Вікіпедії
українською мовою*

Шановний пане Володимире!

Звертаємося до Вас із переліком конкретних шляхів підтримки розділу Вікіпедії українською мовою. Важливість цієї підтримки прямо згадується у антикризовому плані дій, який Ви запропонували для виходу із політичної кризи.

Громадська організація «Вікімедіа Україна» має статус регіонального відділення Фонду Вікімедіа в Україні. Також наша організація є асоційованим членом громадської платформи Реанімаційний пакет реформ (РПР). Нашим основним завданням є сприяння розвитку Вікіпедії — вільної енциклопедії, найвідомішого проекту Фонду Вікімедіа, та інших проектів Фонду Вікімедіа через розвиток спільноти редакторів, сприяння публікації матеріалів на умовах вільних ліцензій тощо.

На шляху до розвитку українського розділу Вікіпедії стоїть не лише мотивація та кількість дописувачів, редакторів Вікіпедії. Існують також законодавчі перепони, які можливо подолати лише за допомогою парламенту та за наявності політичної волі.

Найголовнішими системними кроками для підтримки українського розділу Вікіпедії є впровадження «свободи панорами» в Україні (законопроект №1677, що вже отримав позитивну оцінку профільного комітету); законодавче закріплення вільних ліцензій; передача матеріалів державних органів у суспільне надбання; публікація енциклопедій та інших творів, створених за бюджетні кошти, під вільною ліцензією; сприяння практиці написання статей до Вікіпедії замість рефератів для студентів у межах Освітньої програми Вікіпедії, яка вже активно втілюється в більше ніж десяти університетах, із Українського католицького університету (Львів) до Миколаєва і Харкова тощо.

Усі пропозиції детально описані у Додатку до даного листа.

Наповнення проекту Вікіпедія здійснюється редакторами-волонтерами, тисячами людей із усіх кутків нашої планети. ГО «Вікімедіа Україна» вважає надзвичайно важливим і визначним кроком офіційну заяву голови Верховної Ради про готовність допомагати україномовному розділу Вікіпедії та пріоритетність роботи за цим напрямом. Сподіваємося, що такі заяви не залишаться лише деклараціями про наміри або дописами у соціальних мережах, а стануть поштовхом до конкретних дій та рішень з боку Верховної Ради України.

Додаток: на 3 арк. у 1 прим.

З повагою,

Голова Правління

Ілля Корнійко

Проекти Вікімедіа

Вікіпедія – енциклопедія	Вікісловник – словник та тезаурус
Вікіпідручник – підручники, посібники та рецепти	Вікіновини – новини
Вікіджерела – бібліотека	Віківерситет – навчальні матеріали та заходи
Віківиди – каталог видів	Вікіховище – медіа-репозитарій
Мета-вікі – координація проектів Вікімедіа	Інкубатор – нові мовні версії
MediaWiki – документація програмного забезпечення	Вікідані – база даних
	Фонд Вікімедіа

Додаток
до листа №20160411/ВРУ
від 11 квітня 2016 року

Пропозиції щодо підтримки розділу Вікіпедії українською мовою

- 1. Матеріали сайту Верховної Ради України потрібно передати у суспільне надбання.** Це дозволить використовувати світлини та тексти, зокрема для ілюстрування статей про депутатів. Зараз у Вікіпедії можливо використовувати тільки (переважно) любительські фотографії із зустрічей з виборцями, мітингів тощо. Це найпростіший і найшвидший крок.
- 2. Запровадити «свободу панорами»,** адже зараз, згідно із чинним законодавством, щоб сфотографувати, наприклад, будівлю Верховної Ради України, треба отримати дозвіл від спадкоємців Володимира Заболотного (помер у 1962, а тому його роботи досі захищені авторським правом). Депутати Т. Юрик та Т. Кремінь зареєстрували законопроект №1677, який містить відповідну поправку до діючого закону України «Про авторське право і суміжні права». Відсутність «свободи панорами» дуже сильно обмежує редакторів Вікіпедії у розміщенні світлин, які ілюструють видатні чи відомі туристичні символи нашої країни, оскільки навіть Майдан Незалежності у Києві захищений авторськими правами.
- 3. Переклад якісних статей з інших мовних розділів.** Як практика для студентів (учнів старших класів) було б корисно перекладати добре та вибрані статті з інших мовних розділів українською мовою. Замінити деякі контрольні з перекладу на переклад статей Вікіпедії. Це б дозволило і краще перевірити рівень знань студентів, і збагатило б українську Вікіпедію.
- 4. Освітня програма Вікіпедії.** Студенти з різних країн, зокрема й України, долучаються до поліпшення Вікіпедії, пишучи вікістатті «на оцінку» в рамках навчального процесу, замість паперових рефератів. Це має ряд переваг: студент здобуває додатковий досвід, не пише «у шухляду», а його роботу перевіряють окрім викладача також і редактори Вікіпедії. Але в Україні такі завдання для студентів практикують тільки поодинокі викладачі декількох ВНЗ. Щоб ця практика справді запрацювала в Україні, необхідна ефективна модель навчання викладачів, як правильно застосовувати Вікіпедію у навчальному процесі — і як одне з джерел отримання інформації (не заміняючи підручники і фахову літературу), і як платформу для самостійної роботи студентів замість традиційних паперових рефератів. У закордонних університетах існують спецкурси, присвячені Вікіпедії, що дають можливість студентам та майбутнім викладачам опановувати вікітехнології та ефективно і правильно використовувати Вікіпедію у рамках навчального процесу.

5. **Стимулювати залучення науковців до Вікіпедії.** Нашою організацією у 2013 році проводився конкурс із написання якісних (добріх та вибраних статей) із біологічної тематики. Зараз триває конкурс на фізичну тематику. Практика показує, що науковці «бояться» і не розуміють зasad функціонування Вікіпедії, але саме Вікіпедія могла б бути їхнім майданчиком для популяризації знань.
6. **Залучення бібліотек, галерей, музеїв та архівів (проект GLAM/БоГeМА).** Як і у випадку із науковцями та викладачами (вчителями), працівники музеїв, архівів та бібліотек ставляться з недовірою до Вікіпедії, переймаючись, що наявність викладених матеріалів у статтях Вікіпедії, знизить відвідуваність у них. Це не так. Бібліотеки, архіви, музеї національного значення багатьох країн світу додають свої оцифровані колекції до Вікісховища, допускають до роботи з закритими чи/та неоцифрованими фондами вікіпедистів для популяризації матеріалів, що мають історичне значення. В Україні не спостерігається такого прагнення, на жаль. Працівники цих установ не готові розбудовувати сторонній ресурс, яким би запитуваним він не був.
7. **Матеріали із сайтів усіх органів державної влади та місцевого самоврядування, бюджетних установ і організацій повинні бути передані у суспільне надбання,** адже вони створюються і наповнюються за гроші платників податків. Таким чином це зроблено у США, де матеріали, які виконані органами федеральної влади, можуть вільно використовуватись будь-ким і з будь-якою метою, в т. ч. комерційною. Тому у Вікіпедії є світлини проектів та програм NASA, але відсутні світлини багатьох українських діячів. Навіть у Російській Федерації сайт Президента під вільною ліцензією. Редактори Вікіпедії беруть звідти матеріали та фотографії, які потрапляють у статті розділів Вікіпедії різними мовами. Наприклад, у нас досі нема усіх світлин навіть олімпійських та паралімпійських призерів, відсутні статті про наших архітекторів, письменників, краєзнавців, журналістів тощо. Ці матеріали могли б нам надати відповідні спілки, але вони не реагують на наші звернення.
8. **Потрібен дозвіл на публікацію під вільною ліцензією матеріалів енциклопедій, які видавалися за державний кошт.** Багато мовних розділів мали можливість скористатися наявними енциклопедіями, термін дії авторських прав на які вже минув (для російської мови, наприклад, це Енциклопедичний словник Брокгауза і Єфрана), однак в Україні енциклопедії видавалися тільки у 20 столітті, тому авторськими правами на них володіє Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво» (як правонаступник УРЕ). Незважаючи на наявність радянської пропаганди у виданні, ці матеріали (особливо матеріали про населені пункти України) були б надзвичайно корисними.

Продовження Додатка

9. **Підтримка розвитку української мови на державному рівні.** Для того, щоб розвивався мовний розділ українською мовою, потрібно, щоб цією мовою користувалися. Відповідно, держава повинна робити якісні кроки для захисту та розвитку мови, розширення сфер її використання (мова про державні органи, ЗМІ тощо).
10. **Економічні реформи.** Середньостатистичний редактор Вікіпедії в англомовному світі — переважно забезпечена у матеріальному плані людина, яка може купити собі потрібні книги чи доступ до матеріалів, писати статті у вільний від роботи час. Зрозуміло, що це складніше для українців, які часто повинні працювати на кількох роботах, щоб забезпечити собі гідний рівень життя. На редагування Вікіпедії на волонтерських засадах не дуже можна знайти час за таких умов.